

Portfolio

Inhoud

Kijk eens wat ik kan!	1
Hoe ziet een portfolio eruit?	1
Hoe werk ik aan mijn portfolio?	2
Welke bewijsstukken moeten er in mijn portfolio?	2
Wanneer is mijn portfolio af?	2
Wat is de zin en onzin van een portfolio?	3
Waar vind ik voorbeelden van portfolio's of portfoliohandleidingen?	3
Meer weten?	3
Bronnen	3

Kijk eens wat ik kan!

Het begrip portfolio wordt veel gebruikt in de wereld van kunst, architectuur, fotografie, web-developers, ... De maker van een portfolio probeert anderen te overtuigen van de kwaliteit van eigen werk (foto's, afbeeldingen, krantenknipsels, ...) om zo de gewenste job of opdracht binnen te halen. Het begrip portfolio wordt – sinds de invoering van competentiegericht onderwijs – ook in het hoger onderwijs gebruikt. Met een portfolio kan je als student **aantonen wat je bereikt hebt en hoe je dat gedaan hebt**.

Er bestaan verschillende soorten portfolio's:

- **Ontwikkelingsportfolio:** het woord zegt het al: hiermee breng je je ontwikkeling of groei in kaart door te reflecteren op wat je in je opleiding of stage hebt gedaan en hoe je daarin bent gegroeid.
- **Beoordelingsportfolio:** hiermee presenteer je het 'bewijs' dat je bepaalde competenties hebt verworven. Het wordt meestal gebruikt als afsluiting van een stage- of praktijktijd om te beoordelen of je de gevraagde competenties beheerst. Meestal wordt het gecombineerd met een eindgesprek of presentatie om dieper op je bewijsstukken in te gaan. Dat gesprek kan de vorm hebben van een 'criteriumgericht interview'.
- **Presentatie- of showcaseportfolio:** hiermee presenteer je jezelf. Ook hier lever je bewijsstukken die aantonen dat je bepaalde competenties beheerst. Dat portfolio is vooral interessant bij een sollicitatie voor een stageplaats of een job eens je afgestudeerd bent.

Hoe ziet een portfolio eruit?

Wat er precies in een portfolio zit, hangt af van de **richtlijnen** van de docent. Maar een portfolio bestaat dikwijls uit de volgende elementen:

- *Overzichten:* bijvoorbeeld een cv of een lijst met competenties die je bezit;
- *Materiaal:* eigen werk, evaluaties of feedback door anderen, video-opnames,...

- *Beschouwingen*: reflectie op eigen vaardigheden of competenties en het eigen leerproces, uitleg of verantwoording bij het materiaal dat je verzameld hebt, zelfevaluatie, persoonlijk ontwikkelingsplan.

Er kan gewerkt worden met een papieren of elektronische versie, een zogenaamd 'digitaal e-portfolio' in de vorm van een website of cd-rom.

Hoe werk ik aan mijn portfolio?

Algemene tips:

- Zorg dat je weet wat het **belangrijkste doel is van het portfolio**: reflectie op en ontwikkeling van je competenties (ontwikkelingsportfolio), beoordeling van je competenties (beoordelingsportfolio) of presenteren en profileren van je competenties (presentatie- of showcaseportfolio).
- Lees goed door **wat er precies van je verwacht wordt** in het portfolio. Raadpleeg hiervoor de handleiding en aanwijzingen van de docent over het portfolio.
- Een goed gevuld portfolio is niet per definitie ook een goed portfolio: **verzamel je bewijsmateriaal gericht**. Soms geldt het principe 'less is more'.
- Zorg dat je vaardig wordt in het verzamelen, ordenen, selecteren en presenteren van materiaal.
- **Opbouw en structuur** zijn belangrijk: het is niet de taak van een docent om zich door een portfolio van 100 bladzijden of een onoverzichtelijke website te worstelen. Orden het materiaal degelijk via een inhoudsopgave, tussenbladen, menuoverzichten enz.
- Als je uitleg of verantwoording bij bewijsstukken voegt, schrijf **helder, krachtig en bondig**.
- **Laat zien wat je bereikt hebt en waar je trots op bent**. Wees zeker niet te bescheiden, maar verzin ook niets.

Welke bewijsstukken moeten er in mijn portfolio?

- Je bent hier als student – binnen de richtlijnen qua vorm en inhoud – vrij in. Iedereen heeft andere ervaringen en dus **andere bewijzen**.
- Het gaat om de **bewijzen die je zelf belangrijk vindt** en die voor jou relevant en kwaliteitsvol zijn.
- Je kan je portfolio vergelijken met dat van andere studenten om een idee te krijgen, maar laat je er niet te veel door leiden en **kies zelf**.
- Belangrijk is om te denken: **wat heeft er echt toe bijgedragen** dat je de competenties hebt ontwikkeld?

Wanneer is mijn portfolio af?

- Volg in eerste instantie de **handleiding en richtlijnen** die je gekregen hebt van de docent.
- Bepaal dan zelf wanneer je genoeg materiaal hebt verzameld. Als je het gevoel hebt dat je **geen goede bewijzen meer kunt vinden**, is je portfolio klaar.
- Lever **minimaal 2 bewijsstukken voor een bepaalde competentie** of deel van een competentie. Maar vergeet ook niet het principe van '**less is more**': beter kwaliteit leveren dan kwantiteit.

Wat is de zin en onzin van een portfolio?

Je vraagt je misschien af waarom het nodig om bewijsstukken te verzamelen en ordenen. Je vindt het misschien veel efficiënter als je begeleider jou observeert en op die manier oordeelt of je voldoet of niet. Wat is de meerwaarde voor jou? Een aantal antwoorden op deze vraag vind je hier:

- Een portfolio **helpt je om te leren**: de gedachte achter een portfolio is dat je leert door te presenteren, uit te leggen van en terug te kijken op wat je gedaan hebt. Het is een 'tool for learning'.
- Je hebt als student de touwtjes in handen: binnen de richtlijnen qua vorm en inhoud heb je **vrijheid om je te presenteren**.
- Er is **veel feedback en aandacht voor jou als individuele persoon**.
- Een portfolio ondersteunt de opvolging **van hoe je het doet in je opleiding**: doordat je zelf nadenkt over wat je gedaan hebt en doordat je feedback van anderen (docent, stagebegeleider, medestudenten, ...) op je handelen en/of je producten verzamelt.
- Je kan je eigen beeld over hoe competent je bent, spiegelen aan het beeld dat anderen (docent, stagebegeleider, medestudenten, ...) hebben over jou. Dat kan inzicht geven in je **sterke en zwakke kanten** en het leerproces versterken om zo je competenties verder te ontwikkelen.

Waar vind ik voorbeelden van portfolio's of portfoliohandleidingen?

- Neem een kijkje op de portfoliowebsite van **freelance web en graphic designer** [Lucas De Wilde](#), of op de portfoliowebsite van **journaliste** [Cyndi Loza](#)
- Op het [digitaal lerarenportfolio](#) vind je veel informatie: wat is een **lerarenportfolio**, waarom is het nuttig, hoe zit een goed portfolio in elkaar, ... Daarop staan ook een aantal [voorbeeldportfolio's](#), grote en kleine, van **leraren uit alle sectoren van het onderwijs**, en je kan zelf een lerarenportfolio aanmaken.
- Studenten die niet voldoen aan de algemene toelatingsvoorwaarden voor het hoger onderwijs, kunnen toch een toelating krijgen tot inschrijving aan een van de instellingen van Associatie Universiteit Gent, als ze slagen voor het toelatingsonderzoek. Een [portfolio](#) vormt een groot deel van dit toelatingsonderzoek.

Meer weten?

- Dochy, F.; Heylen, L.; & Van de Mosselaer, H. (2002). *Assessment in onderwijs: Nieuwe toetsvormen en examinering in studentgericht onderwijs en competentiegericht onderwijs*. Utrecht: Lemma.
- <http://www.artevelddehs.be/coweb> (Artevelde login vereist)
- <http://www.carrieretijger.nl/opleiding/ho/portfolio>
- <http://www.lerarenweb.nl/portfolio/portfolio.html>
- http://www.score.hva.nl/s_portfolio_assessment.html

Bronnen

- <http://www.carrieretijger.nl>

- <http://www.score.hva.nl>
- <http://www.score.hva.nl/docs/portfolio.pdf>